

1991. évi XXVIII. Törvény a szakszervezeti vagyoni védelméről, a munkavállalók szervezkedési és szervezeteik működési esélyegyenlőségéről

Az elmúlt társadalmi rendszerben hozott döntések következtében tisztázatlanná váltak a munkavállalói érdekképviselői és érdekvédelmi szervezetek vagyoni viszonyai. A jogilag rendezetlen helyzet veszélyezteti e szervek működőképességét és gátolja a szervezkedési szabadság alkotmányos jogának érvényesülését. A helyzet megoldása érdekében az Országgyűlés az alábbi törvényt alkotja:

1. § E törvény hatálya kiterjed az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján nyilvántartásba vett valamennyi munkavállalói érdekképviselői szervezetre (a továbbiakban: szakszervezet).

2. § (1) A szakszervezetek kötelesek a vagyonukkal elszámolni.

(2) Az elszámolási kötelezettség az alábbi vagyontárgyakra terjed ki:

a) ingatlanok;

b) állóeszközök, amelyeknek nyilvántartott értéke a törvény hatálybalépésének időpontjában a 200 000 forintot meghaladta;

c) védett műalkotások;

d) a szakszervezet által alapított vállalat, vagy a szakszervezet részvételével működő gazdasági társaságban a szakszervezeteket megillető tagsági, illetve tulajdonosi részesedés;

e) értékpapírok;

f) bankszámlán és egyéb módon kezelt pénzeszközök;

g) alapítványba bevitt vagyon.

3. § Az elszámolási kötelezettség az 1991. január 1-jén és a törvény hatálybalépésének napján fennálló vagyoni helyzetre terjed ki a törvény 1. számú mellékletében meghatározott módon.

4. § Az elszámolások teljességéért és valódiságáért az elszámoló felelős, a törvény 2. számú melléklete szerinti "Teljességi nyilatkozat" alapján.

5. § (1) Az elszámolásokat az Állami Számvevőszéknek 1991. augusztus 31-ig kell benyújtani.

(2) Az Állami Számvevőszék az elszámolásokat ellenőrzi, hitelességükről nyilatkozik, ezek eredményéről 1991. november 30-ig az Országgyűlésnek beszámol és az elszámolásokat megküldi a Vagyont Ideiglenesen Kezelő Szervezetnek (a továbbiakban: VIKSZ).

(3) A beszámolót az Állami Számvevőszék köteles valamennyi szakszervezetnek megküldeni.

(4) A szakszervezeti szövetségek 1992. július 31-ig teljeskörűen kötelesek tájékoztatni az Állami Számvevőszéket a hozzájuk tartozó, elszámolásra kötelezett szakszervezetekről, illetve önálló jogi személyiségű szervezeti egységekről.

(5) Az (1) bekezdésben megjelölt határidőt követően beérkezett elszámolásokat az Állami Számvevőszék ellenőrzi és - a már beküldött elszámolásokra is figyelemmel - az 1. § hatálya alá tartozó szakszervezetek szerint a hitelességről az MSZOSZ elszámolása esetében 1993. február 15-ig, a többi szakszervezet esetében 1993. április 15-ig nyilatkozik.

(6) Az Állami Számvevőszék az elszámolásokat - a nyilatkozatokat követően - megküldi a VIKSZ-nek és az elszámolások hitelességének eredményéről 1993. május 30-ig az Országgyűlésnek beszámol.

(7) Az (1)-(5) bekezdésben foglalt határidőt követően beérkezett elszámolások esetében az Állami Számvevőszék ellenőrzési jogosultsága a második üzemi-közalkalmazotti tanács választások időpontjáig áll fenn. Az Állami Számvevőszék a pótlólag beérkezett elszámolásokat - a hitelességükről történő nyilatkozat megtétele után - megküldi a VIKSZ-nek, és ezek eredményéről a második üzemi-közalkalmazotti tanács választások időpontját követő hatvan napon belül beszámol az Országgyűlésnek.

6. § (1) A 2. § a) pontjában írt vagyontárgyakra az 1995-ben sorra kerülő üzemi tanács választásokig elidegenítési és terhelési, a 2. § d) pontjában írt vagyontárgyakra elidegenítési tilalom áll fenn. Kivételt képeznek ez alól a 7. § (2) bekezdésében megjelölt vagyontárgyak, egyéb esetekben e tilalomtól csak az e törvényben foglaltak szerint lehet eltérni.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt korlátozás a 2. §a) és d) pontjaiban felsorolt vagyontárgyakra vonatkozó már megkötött szerződések tartalmát nem érinti.

7. § (1) Az elszámolás hatálya alá tartozó vagyon összességét a szakszervezetek között felosztandó vagyonnak kell tekinteni. Kivételt képeznek ez alól a VIKSZ határozata alapján társadalmi szervezetek részére üzemeltetésre átadott közművelődési intézmények ingatlanai.

(2) Az 1990. március 2-a előtt a Szakszervezetek Országos Tanácsa tulajdonában lévő, a 2. § (2) bekezdésében felsorolt és a törvény hatálybalépésének időpontjában a szakszervezetek rendelkezése alatt álló, nem állami tulajdonú vagyontárgyak tulajdonának végleges megosztása az Autonóm Szakszervezetek Országos Koordinációja, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, a Munkástanácsok Országos Szövetsége, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma és a Szövetségen Kívüli Szakszervezetek által 1992. december 15-én megkötött megállapodás alapján történik. A megállapodás végrehajtásáról a VIKSZ Igazgató Tanácsa gondoskodik úgy, hogy az ingatlanok birtokbavétele legkésőbb 1993. február 28-ig megtörténjék.

(3) A volt SZOT-hoz tartozott ágazati-szakmai szakszervezetek vagyonának (a továbbiakban: ágazati vagyon) megosztása, az adott ágazatban, szakmában működő szakszervezetek között az üzemi - és közalkalmazotti tanács választások (a továbbiakban: választások) ágazatonként - szakmánként összesített eredménye alapján történik az alábbiak szerint:

a) az 1993. évben megtartott választásokon elért eredmény alapján kell az ágazati vagyon használatát megosztani;

b) az 1995. évben megtartott választásokon elért eredmény alapján kerül sor az ágazati vagyon tulajdonjogának, a használati joggal együtt történő végleges megosztására.

(4) Az előző bekezdésben szabályozott választások eredményének közzétételétől számított 15 napon belül az érintett szakszervezetek - a választási eredmények alapján - kötelesek a vagyonmegosztási tárgyalásokat megkezdeni és további 60 napon belül megállapodás létrehozását megkísérelni, amelyet a VIKSZ Igazgató Tanácsa ellenjegyez. E határidő eredménytelen eltelte esetén a VIKSZ Igazgató Tanácsának 30 napon belül - a választási eredmények alapján - meghozott döntése pótolja a megállapodást. E döntés ellen az érintett szakszervezetek 30 napon belül bírósághoz fordulhatnak.

(5) Az adott ágazati vagyon tulajdonosa a vagyon egyharmadát meghaladó részét az első választásokat követően csak a VIKSZ hozzájárulásával idegenítheti el, vagy

terhelheti meg. A VIKSZ a hozzájárulást a vagyon egyharmadáig nem tagadhatja meg, az egyharmadát meghaladó része tekintetében pedig mérlegelheti hozzájárulását.

(6) A végleges vagyongosztásig az ágazati vagyon felét meghaladó elidegenítés vagy terhelés csak rendkívül indokolt esetben a VIKSZ - ügyrendjében erre vonatkozóan kidolgozott eljárásban hozott - felmentése alapján lehetséges.

(7) Az ágazati vagyon egy részének elidegenítése vagy megterhelése esetében az ellenértéket a tulajdonos a használati jogot szerzett szakszervezetekkel - amennyiben azok erre igényüket a tudomást szerzéstől számított 30 napon belül bejelentik - használati joguk arányában megosztja.

(8) Az ágazati vagyon egy részén használati jogot szerzett szakszervezet a használatába került vagyonrész legfeljebb egyharmadát jogosult megterhelni. Ezt a VIKSZ-nek és a tulajdonosnak be kell jelenteni.

(9) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó munkavállalók körében szerveződő szakszervezetek választások nélkül kötnek megállapodást 1993. május 30-ig ágazati vagyonuk használatáról, majd 1995-ben tulajdonjogának végleges megosztásáról. E megállapodásokkal érintett vagyontárgyakra az (5)-(8) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

8. § A VIKSZ a szakszervezeti közös vagyon megosztásának időtartamára, a munkavállalók szervezkedéséhez és szervezeteik működési esélyegyenlőségéhez szükséges anyagi feltételek biztosítására, a szakszervezeti közös vagyon védelmére létrehozott szervezet, amely jogosult rendelkezni

a) a 7. § (2) bekezdése szerinti megállapodás és

b) a szakszervezeteket a volt SZOT jogán megillető ingyenes ingatlan használatra vonatkozó szakszervezeti megállapodások végrehajtásáról.

9. § (1) A VIKSZ tevékenységét az Igazgató Tanács irányítja. A VIKSZ Igazgató Tanácsának tagjai a szakszervezetek közötti választás eredményének kihirdetéséig az Országos Munkaügyi Tanács munkavállalói oldalát alkotó országos szakszervezeti szövetségek egy-egy képviselője, továbbá az ezen szövetséghez nem tartozó szakszervezetek (a továbbiakban: szövetségen kívüli szakszervezetek) közös képviselője.

(2) Azon szövetségen kívüli szakszervezetek, melyek a VIKSZ Igazgató Tanácsában képviseltetni kívánják magukat, e törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül:

a) a VIKSZ Igazgató Tanácsa által összehívott közgyűlésen maguk közül megválasztják közös képviselőjüket, vagy

b) írásban megbízzák az Igazgató Tanácsban az (1) bekezdés szerint részt vevő valamelyik szövetséget képviselőjükkel.

(3) Az Igazgató Tanács ülése akkor határozatképes, ha a szabályszerűen meghívott tagok legalább kétharmada, határozatképtelenség miatt - legalább egy nappal későbbre azonos napirenddel - ismételten összehívott ülés esetén legalább fele jelen van. Az Igazgató Tanács határozatának érvényességéhez a jelenlévő tagok kétharmados többségének támogató szavazata szükséges.

(4) Az (1)-(2) bekezdés alapján kiegészült Igazgató Tanács megalakulásától számított 30 napon belül felülvizsgálja ügyrendjét.

(5) Az Igazgató Tanács mellett titkárság működik, amely a törvénnyel érintett szakszervezetek vagyongazdálkodó szervezeteit hatáskörébe tartozó feladatok ellátásával megbízza, külön térítés biztosítása nélkül.

(6) A VIKSZ jogi személy. Székhelye: Budapest. Képviselője az Igazgató Tanács mindenkori soros elnöke.

10. § (1) Az elszámolást követően bármely okból ismertté váló szakszervezeti tulajdonú ingatlanok használatának, majd tulajdonjogának végleges megosztására a 7. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(2) A volt SZOT-hoz tartozott ágazati-szakmai szakszervezetek vagyonának megosztásakor a vagyon mai vagyonbevallására kötelezett tulajdonosai szerveződési területeihez tartozó vállalatoknál, intézményeknél megtartott üzemi-közalkalmazotti tanács választások első fordulójában a szakszervezetek jelöltjeire leadott szavazatokat kell összesíteni.

(3)-(4)

11. § (1) A törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2)